

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Meno:

Priezvisko:

Certifikačný test zo slovenského jazyka a literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníkov ZŠ

T 9-2009

Testová forma: A

Kontrolné číslo: 5301

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje ukážky a 20 testových úloh. Každú ukážku si pozorne prečítajte. Na vypracovanie testu máte určený čas 45 minút.

Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom. Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpovedovom hárku k testu.

Prajeme vám veľa úspechov.

Vyhlásenie o autorstve

Toto dielo a jeho obsah (vrátane grafickej úpravy a usporiadania) je chránené autorským právom podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

Nositeľom majetkových práv k autorskému dielu je Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, ktorý je oprávnený vykonávať tie majetkové práva k dielu, ktoré sú vyhradené.

Na každé použitie tohto diela, najmä na vyhotovenie jeho rozmnoženiny, verejné prezentovanie a rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva a spracovanie diela je potrebný predchádzajúci písomný súhlas NÚCEM-u.

Akékoľvek použitie diela bez súhlasu NÚCEM-u môže mať za následok postihnutie občianskoprávnou alebo trestnoprávnou cestou, vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nositeľovi majetkových práv alebo autorovi v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a Trestného zákona, prípadne uplatnenie iných práv NÚCEM-u vyplývajúcich mu z autorského zákona a iných právnych predpisov.

01. Čo je beletria?

- A** krátka humorná poviedka
- B** odborná literatúra
- C** umelecká literatúra
- D** krátka satirická báseň

02. Ktorý vzor podstatných mien sa nevyskytuje v nasledujúcej vete?

Floriánove šaty boli ukryté v drevenej truhlici s erbom vpredu.

- A** žena
- B** dub
- C** chlap
- D** ulica

03. Pre ktorý literárny žáner je charakteristická nasledujúca veta?

„Byť silný je vždy viac ako byť dobrý – dobrý sa neuchráni, v prírode vždy vyhráva ten silnejší.“

- A** báj
- B** bájka
- C** balada
- D** rozprávka

04. V ktorej z možností je podčiarknuté synonymum k neohybnému slovnému druhu z nasledujúcej vety?

Večer som netrpezlivo čakala pod lipou len na teba.

- A** Ráno som netrpezlivo čakala pod lipou len na teba.
- B** Večer som nervózna čakala pod lipou len na teba.
- C** Večer som netrpezlivo čakala pred lipou len na teba.
- D** Večer som netrpezlivo čakala pod lipou iba na teba.

05. Prečítajte si nasledujúce vety a určte, ktoré z uvedených tvrdení je správne.

To určite kamarát čítal. Vďaka nej sa ocitol vo vani. Dovidenia!

- A** V prvej vete sa nachádza časť.
- B** Slovo *vdaka* je podstatné meno ženského rodu.
- C** Slovo *vo* je vokalizovaná predložka v datíve.
- D** Tretiu vetu tvorí príslovka času.

06. Slová *niekto*, *let*, *skrásnie* sú utvorené rozličnými slovotvornými postupmi.

V ktorej z možností sú všetky odpovede správne?

	<i>niekto</i>	<i>let</i>	<i>skrásnie</i>
A	odvodzovanie príponou	bezpríponové tvorenie	odvodzovanie príponou
B	odvodzovanie predponou	skracovanie	odvodzovanie príponou
C	odvodzovanie predponou	bezpríponové tvorenie	odvodzovanie predponou a príponou
D	odvodzovanie príponou	skracovanie	odvodzovanie predponou

07. V ktorej z viet sa nachádza rozvitý predmet?

- A** Nemeckým turistom sa naše mesto páčilo.
- B** Počas raného detstva sa každý z nás hrával s hračkami.
- C** Pravidelne a cielavedome si upevňujeme zdravie.
- D** Pre lekárov je najvzácnejšou tekutinou krv.

08. V ktorej z viet je chyba v interpunkcii?

- A** Sme priatelia a preto sa navštevujeme.
- B** Rástol naďalej sťa jedľa v strede lesa.
- C** Opravár musel prísť aj včera, aj dnes.
- D** Prišla sestra, ktorá u nás dlho nebola.

09. Ktorý z literárnych pojmov nesúvisí s drámou?

- A** dialogická forma
- B** audiovizuálne umenie
- C** filmový scenár
- D** autorská reč

10. V ktorej z možností sa nachádzajú rovnaké umelecké prostriedky?

- A** pole jedna živá tvár; so srdcom obrozeným
- B** zvučí žitia zvon; zostane tam navždy ako trň medový
- C** Matka Tatra smútok nosí; zlatisté zore
- D** mesiačik na nebi spoza vrchov vstáva; srdce mi povzdycháva

Ukážka

K veci: Nie som pekná. **Kto** tvrdí opak, klame.

Ani trochu, naozaj. Som skôr škaredá, čo, bohužiaľ, nie je falošná skromnosť. To je realita. Ukážte moju fotografiu (napríklad tú úplne príšernú z občianskeho, prípadne tú o niečo málo lepšiu z pasu, vyjde to rovnako) desiatim náhodne vybraným ľuďom a dajte im štyri možnosti: krásna, celkom pekná, skôr škaredá, špata – a môžete sa stavať, že minimálne sedem z nich bez zaváhania označí céčko. A že od každého pubertáka, aj keby bol celý dodobaný, dostanem pochopiteľne děčko.

S tým teda žijem – iba s tým rozdielom, že ľuďom na ulici neukazujem fotku, ale priamo ksicht. Aj pubertákom.

Moju škaredosť možno opísať len obťažne: nemám hrb, nemám ani strašne veľký nos či zrastené obočie. Netvorí ju nejaká podobne nápadná, a teda relatívne ľahko odstrániteľná jednotlivosť, moja škaredosť vzniká prostým súčtom niekoľkých desiatok drobných, na prvý pohľad nijako výrazných fyzických nedostatkov: tvár by mohla byť oválnejšia, čelo vyššie, vlasy hustejšie, oči väčšie, pleť čistejšia, pohľad prenikavejší, zuby belšie a rovnejšie, uši menšie, pleť čistejšia a žiarivejšia, ústa lepšie tvarované, pery plnšie, boky a zadok naopak štíhlejšie, nohy dlhšie. A tak ďalej. Ako povedal kolega architekt jednej zákazníčke, ktorá kúpila kdesi za Prahou prastarý domček: Tých opráv by bolo toľko, že optimálne riešenie je to zbúrať a postaviť nový... Presne toto je môj prípad: ani lasery, ani liposukcie, ani plastiky nič nevyriešia.

Držiac v ruke vyleštené zrkadlo mi prebleslo myslou: Moje optimálne riešenie sa volá demolácia.

(Michal Viewegh: Vybíjaná – upravené)

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 11 – 15.

11. Hrdinka ukážky Eva je zrejme nespokojná so svojim výzorom.

Ktoré tvrdenie súvisiace s Evinými myšlienkami o vlastnej vizáži vyplýva z textu ukážky?

- A** Eva intenzívne túži po liposukcii a plastike vlastnej tváre.
- B** Hrdinka ukážky má masívny nos a nevýrazné oči.
- C** Eva vidí najsprávnejšie riešenie v zničení svojho originálu.
- D** Kto o nej hovorí, že je škaredá, zavádza, balamutí.

12. Určte žáner ukážky.

- A** vnútorná charakteristika literárnej postavy
- B** beletrizovaný životopis
- C** paródia
- D** karikatúra

13. *Nie som pekná.* Uvedená veta je

- A** jednoduchá holá, jednočlenná.
- B** jednoduchá holá, dvojčlenná.
- C** jednoduchá rozvitá, jednočlenná.
- D** jednoduchá rozvitá, dvojčlenná.

14. Ktoré z nasledujúcich gramatických kategórií platia pre sloveso v určitom slovesnom tvare vo vete?

Držiac v ruke vyleštené zrkadlo mi prebleslo myslou...

- A** minulý čas, nedokonavý vid
- B** oznamovací spôsob, dokonavý vid
- C** oznamovací spôsob, nedokonavý vid
- D** budúci čas, dokonavý vid

15. V ktorej z možností je správne uvedená výslovnosť zvýraznených slov v prvom odseku ukážky?

- A** [g veci; gdo]
- B** [k veci; kto]
- C** [g veci; kto]
- D** [k veci; gdo]

16. V nasledujúcej ukážke populárnej piesne *Daniela Heviera Miesto v živote*, ktorú napísal pre Paľa Habera a Team, sa poézia stáva výrazom autorových životných pocitov. Do ktorého druhu lyriky by ste zaradili ukážku?

Viem že si raz nájdeš svoje miesto
a nezablúdiš cestou
no musíš si to skúsiť sám
Zostať sám sebou riadne bolí
no zbavíš sa tej smoly
raz povieš už to miesto mám

(Zdroj: <http://www.team-online.sk>)

- A** osobná lyrika
- B** prírodná lyrika
- C** lúboštná lyrika
- D** spoločenská lyrika

17. Ktoré z uvedených vyjadrení je správne?

- A** Text napísal s plniacim perom.
- B** Táto úloha je nad naše sily.
- C** Dôležité sú tieto body: za prvé, za druhé, za tretie.
- D** Prišiel až za hodinu.

18. V ktorej z nasledujúcich možností sú len združené pomenovania?

- A** presso káva, navoskované lyže, minerálna voda
- B** nákladné auto, základná škola, rozsiahla monarchia
- C** slovenská koruna, čerstvé huby, podstatné mená
- D** autobusová zastávka, ľahká atletika, slovenský jazyk

19. Ktoré z uvedených slov doplnia rým na zakrytom mieste v druhej strofe?

Nikto nevie prečo dúha svieti v pene
Rieky tečú Končia lásky priskoré
Napokon to skrásnie – lenže opozdene
Učíme sa o tom mlčať ako žiaci po škole

(Kamil Peteraj: Nikto nevie – úryvok)

Pamätaj si jedno: vždy sa zhora solí
A na cene získa čo je dávno preč
Kameň možno rozbiť – bolesť ██████████
Kým na svete inú nenájdeš

- A** zrež
- B** zakryť
- C** nepovolí
- D** povolí

20. V ktorej z uvedených možností patria všetky literárne žánre k tomu istému literárnemu druhu?

- A** sonet, poviedka, bájka
- B** rozhlasová hra, tragédia, balada
- C** óda, legenda, aforizmus
- D** komédia, muzikál, bábková hra

Koniec testu.